

NUSIKALTIMO TYRIMO VERSIJŲ TEORIJS REALIZAVIMO GALIMYBĖS

Dr. Alvydas Barkauskas

Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Baudžiamojo proceso katedra
Ateities g. 20, LT-08303 Vilnius
Telefonas 271 46 39
Elektroninis paštas bark@mruni.lt

Pagrindinės sąvokos: kriminalistinės versijos, įvykio analizė, nusikaltėlio profiliai.

S a n t r a u k a

Nusikaltimų tyrimo kokybei visų pirma įtaką daro tyrėjo meistriškumas, patirtis, sugebėjimas sumaniai pritaikyti kriminalistikos taktinius ir mokslinius techninius metodus tiriant konkrečios kategorijos bylas. Sėkmingas nusikaltimo atskleidimas ir ištyrimas priklauso nuo tinkamo tyrimo organizavimo ir planavimo, ypač pradiniam tyrimo etape. Šiuo atveju vienas iš svarbiausių tyrimo proceso elementų yra tinkamas, laiku atliktas nusikaltimo tyrimo versijų formulavimas ir patikrinimas.

Versijos (arba nusikaltimo tyrimo versijos) yra vienos iš pagrindinių ir sudėtingiausių kriminalistikos teorijos sąvokų. Tai lemia jų „strateginis“ vaidmuo, jų pažintinė reikšmė, pasireiškianti specifinėje visuomenės srityje – tiriant nusikaltimus. Versija, kaip tyrimo objektas, yra daugelio mokslų – logikos, filosofijos, psichologijos, modeliavimo, baudžiamosios teisės, baudžiamojo proceso, kriminalistikos ir kitų – akiratyje.

Šiuo metu didinti nusikaltimų tyrimo veiksmingumą iš esmės neįmanoma nediegiant informacinių technologijų į kriminalistikos veiklą. Straipsnyje bus apžvelgiamos nusikaltimo tyrimo versijų teorijos realizavimo galimybės tiriant nusikaltimus.

Kriminalistikos literatūroje ne kartą bandyta kelti versijų diegimo į informacines technologijas galimybės klausimą, tačiau, pavyzdžiui, Lietuvoje šis klausimas taip ir liko daugiau teorinių diskusijų objektas. Manome, kad tai galėjo lemti įvairios priežastys: mokslo lygio plėtra, atskirų nusikaltimų rūšių, grupių nepakankamas mokslinis apibendrinimas. Šiuo metu Mykolo Romerio universitete atliekami intensyvūs moksliniai darbai apibendrinant ir kuriant tam tikrų nusikaltimų rūšių tyrimo metodus, diegiant jas į informacines technologijas. Taip sudaromos prielaidos ir versijų teoriją veiksmingiau realizuoti, tačiau reikėtų trumpai apžvelgti šio klausimo istorinę raidą.

1973 m. SSSR kriminalistai R. Belkinas ir A. Vinbergas, analizuodami bendras kriminalistikos teorijos problemas, teigė, kad „versijų kūrimo ir kiti tyrėjo mąstymo veiklos klausimai bus daug veiksmingiau sprendžiami kuriant specializuotą grafiškai sumodeliuotą kriminalistikos kalbą <...> Atskiroji tyrimo metodika gali būti iš dalies paremta formalizuota, dirbtine ženklų kalba ir tam tikromis formulėmis“ [1, p. 260–263].

Tais pačiais metais I. Petruchinas analizavo ir įrodinėjimo proceso automatizavimo galimybes, jis teigė: „Iš esmės įmanoma įsivaizduoti, kaip galima įvesti į ESM (elektroninės skaičiavimo mašinos) atmintį „įrodinėjimo precedentus“, pavyzdžiui, sprendžiant įrodymų pakankamumo klausimus (įvesti tam tikrus įrodymų derinius baigtose bylose įvertinant įrodymų leistinumą veiksniais ir kriterijus); nuolat kaupiant šiuos „precedentus“, o po to pagal juos „identifikuojant“ (pradžioje rūšinė, grupinė, o po to individualioji) konkrečias situacijas tiriamose bylose ...“ [2, p. 433–434].

Šia kryptimi toliau buvo dirbama ir 1976 m., L. Vidonovas vienas iš pirmųjų pabandė sudaryti nužudymų atskleidimo algoritmą, kuriame pateikė nužudymų versijų kėlimo ir patikrinimo algoritmą [3, p. 72–95].

L. Vidonovas laikėsi nuomonės, kad yra tam tikrų dėsninių ryšių tarp vietos, laiko, nusikaltimo padarymo būdo, nukentėjusiojo asmenybės ir aplinkybių, susijusių su įvykio kaltininku. Šie ryšiai, autoriaus nuomone, yra nulemti „universalios materialinių procesų dėsnio, atsirandančio iš objektyviosios tikrovės, vienaip ar kitaip atsispindinčių vienuose ar kituose procesuose“ [4, p. 10].

L. Vidonovas daugiau kaip šešerius metus atliko nužudymų bylų statistinius tyrimus. Jis fiksavo duomenis apie nusikaltimų padarymo laiką, vietą, priemones ir būdus, apie nukentėjusiuosius ir nusikaltėlius, konkrečius rodiklius pateikdamas skaičiais ir procentais.

Visus šiuos duomenis L. Vidonovas sulyginio tam tikrose lentelėse, kurias pridėjo prie schemų albumo. Horizontaliose eilutėse pateikė požymius, kurie apibūdina laiką, vietą, nusikaltimo padarymo būdą ir priemones, duomenis apie nukentėjusiuosius, o vertikaliose eilutėse autorius išdėstė duomenis apie nuteistuosius.

Pagal autoriaus sumanymą tyrėjas turi aukščiau esančioje eilutėje susirasti į tiriamą atvejį panašius atitinkamus požymius: vietą, laiką, nusikaltimo padarymo būdą bei nukentėjusįjį ir, vesdamas grafa pirštu į apačią, turi surasti tam tikrą susikirtimo tašką su žemiau esančiomis eilutėmis, kuriose nurodyti žudiko požymiai – lytis, amžius ir kt.

Vienų ar kitų ryšių tikimybės laipsnį L. Vidonovas pateikė procentais. Pavyzdžiui, jei kai kurie vietos, laiko, nusikaltimo padarymo ir nukentėjusiojo požymiai visais atvejais sutampa su tam tikrais nusikaltėlio požymiais, vadinasi, tai vienareikšmis, šimtaprocentinis ryšys. O jeigu tie patys požymiai vienais atvejais sutampa, o kitais nesutampa, autorius tokius ryšius apibūdina kaip tikėtinus. Pavyzdžiui, jeigu ant kelio tarp gyvenviečių randamas 23 metų moters lavonas, autoriaus nuomone, tai yra vienareikšmis ryšys: žudikas yra vyras, kurio amžius – 29 metai, neteistas, nepažįstamas su nukentėjusiaja, pasižymi „nuolatiniu piktnaudžiavimu alkoholiniais gėrimais, asocialiu, šiurkščiu elgesiu ir žiaurumu aplinkiniams“, gyvena 8–10 km spinduliu nuo nusikaltimo vietos. Tais atvejais, kai nužudyta moteris yra 52–62 metų, autorius nustato tikėtiną ryšį: amžius 17 ir 20 metų, 50 procentų, kad žudikas teistas už chuliganizmą ir vagystes, gyvena 0,9 arba 3 km nuo nusikaltimo vietos.

Toliau, nagrinėjant L. Vidonovo darbą, mūsų nuomone, svarbūs šie pastebėjimai: L. Vidonovas nusikaltimo vietas skirsto į 9 grupes (gatvės, kiemai, girtuoklių susibūrimo vietos, klubai, vietos, kur mažai žmonių ir t. t.). Duomenys apie laiką suskirstyti į 6 tarpsnius (nuo 5 iki 7; nuo 7 iki 9 valandų ir t. t.), be to, nusikaltimų padarymo laikas skirstomas į sezonus ir sudaro 4 grupes.

Nukentėjusiuosius autorius skirsto į dvi grupes pagal lytį ir į tris grupes pagal amžių. Pagal charakterį nukentėjusieji skirstomi į keturias grupes: konfliktiški, geranoriški, atsargūs ir gobšūs.

Toliau dar yra skirstomi nusikaltėlio, nusikaltimo padarymo būdo požymiai, atstumas tarp nusikaltimo padarymo vietos ir nusikaltėlio gyvenamosios vietos. Pavyzdžiui, nusikaltėliai pagal psichinę būklę skirstomi į „normalius“ ir „debilus“, o į požiūrį dėl alkoholio vartojimo į „geriančius“ ir „negeriančius“ [4, p. 33–37].

Jau iš pirmo žvilgsnio galima pastebėti labai rimtus ir ginčytinus L. Vidonovo teiginius. Pavyzdžiui, kodėl neatkreiptas dėmesys, kad nužudyta gali būti nuo antros iki penktos valandos nakties. Kalbant apie nužudymo būdus neatkreiptas dėmesys, kad nužudyta gali būti sprogdinant, gyvą sudeginant ir pan. O ką jau kalbėti apie niekuo nepagrįstas nukentėjusiojo elgesio klasifikacijas.

Anot L. Vidonovo, aptikus 23 metų moters lavoną, neverta ieškoti žudiko, pavyzdžiui, 17 metų arba to, kuriam per 60 metų [4, p. 14].

Esminis L. Vidonovo darbo trūkumas yra ir tas, kad jis rėmėsi tik statistikos („sausais“) skaičiais. L. Vidonovo išskirti nusikaltimo padarymo vietos, laiko, priemonių, lyties, amžiaus, nukentėjusiojo asmenybės požymiai yra vienas nuo kito nepriklausomi. Kitaip tariant, iš esmės vyras ar moteris vienu ar kitu metu gali būti nužudyti bet kurioje vietoje, bet kuria nusikaltimo padarymo priemone ir būdais. Jei taip, tai iš viso įvairių nusikaltimo požymių derinių gali būti labai daug ir įvairių: nusikaltimo vietos (9), paros laiko (6), sezonų (4), nusikaltimo padarymo priemonių (29), požymių, apibūdinančių nukentėjusįjį: lytį (2), amžių (2), charakterį (5). Tai iš viso sudarytų $9 \times 6 \times 4 \times 29 \times 2 \times 2 \times 5 = 125\,280$. O dar reikia turėti galvoje analogiškus nusikaltėlio požymius, nusikaltimo padarymo vietos bei laiko požymius ir pan.

Specialiai versijų kėlimo ir tikrinimo diegimo į informacines technologijas ir tipizavimo procesams didesnio dėmesio Rusijos kriminalistika neskyrė, nebent minėtina 1998 m. J. Koruchovo monografija „Kriminalistinė diagnostika tiriant nusikaltimus“, kurioje autorius pateikė savo nuomonę, kaip galima patikrinti tam tikras eismo mechanizmo tyrimo versijas. Šio autoriaus pozicija mums atrodo gana įdomi, mokslškai pagrįsta ir perspektyvi, ypač tiriant eismo įvykius.

J. Koruchovas suskirstė pagrindines, dažniausiai pasitaikančias eismo įvykių situacijas: 1) transporto priemonių susidūrimas; 2) užvažiavimas ant kliūties; 3) užvažiavimas ant pėsčiojo; 4) vertimas;

5) avarija ir 6) transporto priemonių užsidegimas. Vėliau buvo smulkiau išdėstyti ir formalizuoti šių situacijų požymiai.

Autorius vien tuo neapsiribojo, dar išdėstė ir formalizavo eismo įvykio aplinkos elementų požymius ir pėdsakų požymius, kurie būdingi eismo įvykio pradinei, kulminacinei bei baigiamajai stadijoms [5, p. 240–243].

Toks požymių klasifikavimas ir formalizavimas nėra būdingas kitoms nusikaltimų rūšims, pavyzdžiui, smurtiniams ir turtiniams nusikaltimams, nusikaltimams tarnybai ir pan.

Nusikaltimų operatyvaus įvertinimo (diagnostikos) klausimais daug diskutuoja JAV, Lenkijos, Vokietijos ir kitų šalių mokslininkai [6; 7; 8, p. 14, 154–157; 9, p. 59–85]. Informacijos apie nusikaltimus automatizavimo galimybėmis JAV ypač susidomėta aštuntajame dešimtmetyje, kai buvo susidurta su serinių žmogžudysčių tyrimo problemomis. FTB ekspertai, išanalizavę serinių nužudymų atvejus, sudarė kompleksinę informacinę sistemą.

Vokietijos mokslininkai, remdamiesi JAV, Kanados patirtimi, XX a. devintajame dešimtmetyje sukūrė operatyvią nusikaltimų diagnostikos duomenų apdorojimo sistemą ViCLAS, kuri susideda iš tokių duomenų bazių [6; 10, p. 533–541] (žr. 1 pav.).

H. Dernas, apibūdinamas tokią sistemą kaip kriminalistinę euristinę, nurodo, kad tokios sistemos privalumas yra tas, kad pagal paklausos požymius ji sugeba optimaliai „rekonstruoti“ įvykį, todėl atsiranda galimybė operatyviai patikrinti hipotezes (aut. versijas) tiek apie patį įvykį, tiek ir apie galimą nusikaltėlį [6]. Šios sistemos privalumas dar ir tas, kad ji kompleksiskai apima ne vien tam tikrų nusikaltimų ir nusikaltėlių bazes, bet ir kitokio pobūdžio duomenis, pavyzdžiui, ekspertinius, kriminalistinės registracijos įvairių įskaitų duomenis. Tokia sistema pagal užfiksuotus įvykio požymius sugeba operatyviai „diagnozuoti“, įvertinti įvykį ir tuo pagrindu pasirinkti veiksmingiausias tyrimo kryptis bei optimaliausias taktinius būdus.

Lietuvoje tokios kompleksiškos automatizuotos nusikaltimų ir nusikaltėlio „profilavimo“ analitinės sistemos nėra. Viena iš neigiamų priežasčių – informacinės sistemos dažniausiai yra autonomiškos, ne visos kriminalistinės registracijos įskaitos automatizuotos ir susistemintos.

Pagrindinė nusikaltimo tyrimo versijų kėlimo ir tikrinimo automatizavimo proceso problema, mūsų manymu, yra ta, kad kriminalistikoje nėra nusistovėjusios aiškios nusikaltimų požymių klasifikacijos, o tai viena iš esminių problemų, todėl iki šiol nėra įdiegtas versijų automatizuotas apdorojimas. Ši problema nėra paprasta, kaip gali atrodyti iš pirmo žvilgsnio. Tai galima pastebėti iš pateiktų L. Vidonovo bei J. Koruchovo samprotavimų. Pirmas autorius daugiau dėmesį atkreipė į statistinius ir kiekybinius nusikaltimo mechanizmo rodiklius, o antras – į tipines situacijas ir nusikaltimo mechanizmo elementų požymius bei įvykio mechanizmo stadijas.

Kyla klausimas, pagal kokius kriterijus klasifikuoti ir formalizuoti nusikaltimų požymius, kad galėtume pagal turimus tiriamo įvykio požymius operatyviai patikrinti versijas ir nors preliminariai įvertinti nusikaltimo pobūdį. Kad šiuos klausimus būtų galima analizuoti iš esmės, reikia atskiro mokslinio tyrimo. Pabandytume paanalizuoti principinę tokios informacijos sistemos struktūrą.

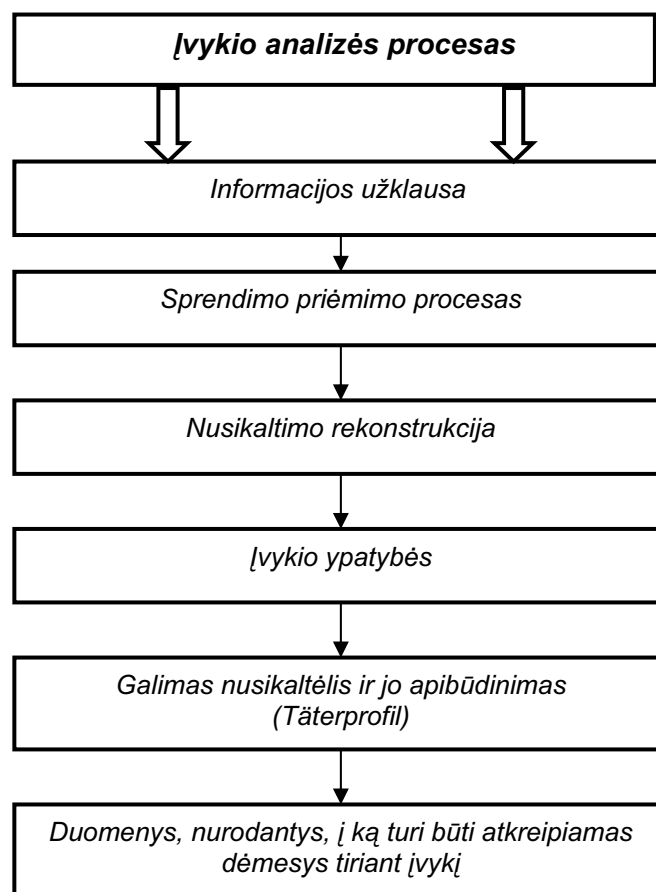
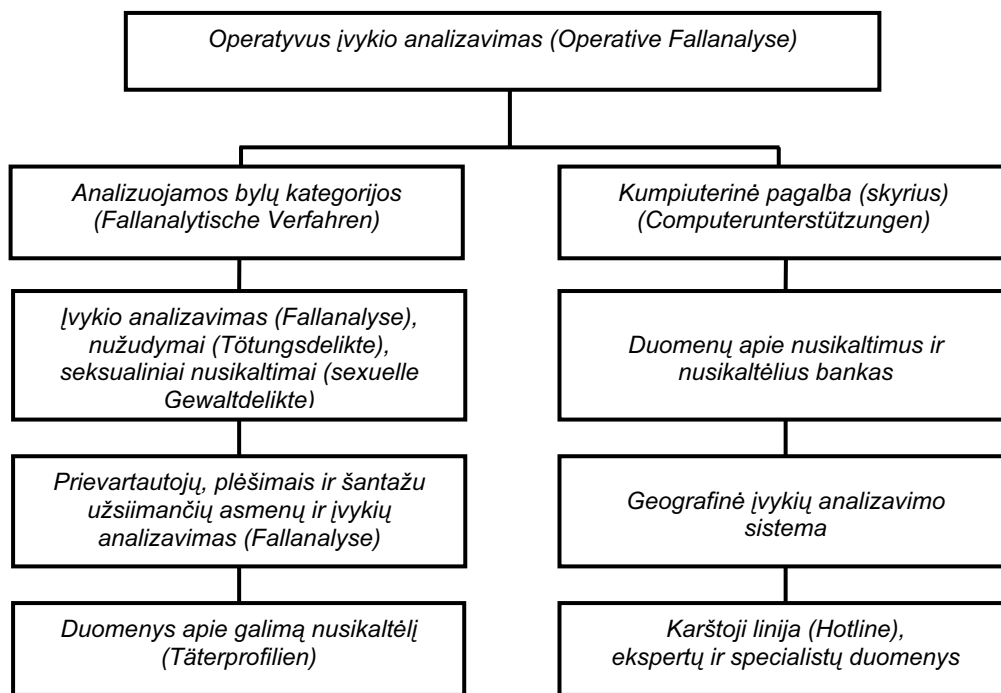
Manome, kad tai visų pirma galėtų būti nusikaltimų kriminalistinių ypatybių ir dėsningumų sąrašo (charakteristikos) elementai ir požymiai: nusikaltimo padarymo laikas ir vieta, duomenys apie nukentėjusįjį arba kėsintisios objektą, nusikaltimo padarymo būdą, nusikaltėlį, nusikaltimo padarymo situaciją arba ją lėmusius veiksniai. Būtent šie požymiai apibūdina nusikaltimą, jo savybes, iš jų mes galime atpažinti nusikaltimą ir jo pobūdį.

Reiktų pripažinti, kad iš esmės nusikaltimų kriminalistinės ypatybės ir dėsningumai, jų koncepcija šiuo metu neatlieka deramo vaidmens tiriant nusikaltimus, nors mokslinis, teorinis atskirų nusikaltimų rūšių pagrindimas yra. Nusikaltimų kriminalistinių ypatybių ir dėsningumų sąrašas (charakteristika) turėtų pasitarnauti kuriant kriminalistinės registracijos įskaitas, paieškos sistemas.

Atsižvelgiant į atskirų nusikaltimų rūšių specifika, taikant statistikos, matematikos, modeliavimo ir kitus metodus, galima formalizuoti tam tikrų rūšių ar grupių nusikaltimų požymius, nuolat kaupiant apie juos duomenis atitinkamose duomenų bazėse. Svarbią reikšmę šiuo atveju turi ir kriminalistinės registracijos automatizavimo lygis.

Bet vis dėlto manome, kad pagrindinis dėmesys turėtų būti skiriamas nusikaltimo padarymo būdai dėl jo informatyvumo, nes jis yra determinuotas tokių svarbių nusikaltimų kriminalistinių ypatybių ir dėsningumų sąrašo elementų kaip nusikaltimo tikslo ir motyvo, kėsintisios objekto, nusikaltimo padarymo aplinkos, nusikaltėlio psichinių savybių ir t. t.

Pagrindines informacijos duomenų bazes galėtume suskirstyti į dvi dalis: pirma dalis apimtų duomenis apie ištirtus nusikaltimus ir nusikaltėlius, antra dalis – duomenis apie neištirtus nusikaltimus.

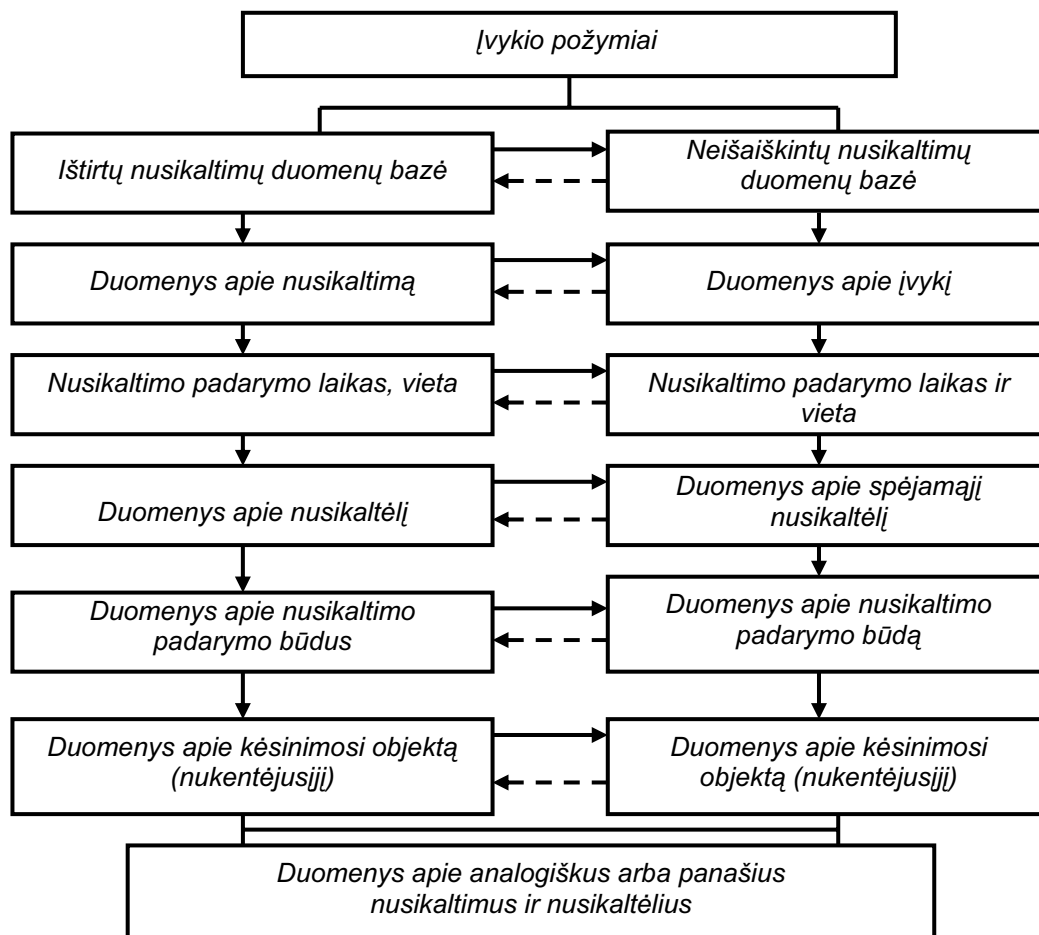
1 pav. Operatyvios kriminalistikos analizės schema

Pirma informacijos dalis turėtų susidaryti iš duomenų apie ištirtus nusikaltimus ir nusikaltėlius; žinomų nusikaltėlių nusikaltimo padarymo būdus, naudotas priemones, nusikaltimo darymo braižą

bei bendrininkus. Šiuo atveju turėtų būti atkreipiamas dėmesys ir į žinomų nusikaltėlių išorės požymius, asmenybės ypatumus, psichines ir fizines anomalijas, nes tai labai svarbu organizuojant paiešką pagal paliktus pėdsakus, pavyzdžiui, rankų ir kojų, liudytojų ir nukentėjusiųjų parodymus ir t. t.

Antra informacijos dalis apimtų neišaiškintus nusikaltimus. Šiuo atveju, nors ir neturime išsamesnės informacijos apie nusikaltėlį, tačiau apie nusikaltimo padarymo laiką ir vietą, būdą arba nusikaltimo darymo braižą apytikslių informaciją galime užfiksuoti. Dėl to čia turėtų būti kaupiami kuo išsamesni duomenys apie nusikaltimo padarymo būdą.

Tiek vienoje, tiek kitoje informacijos dalyje, be jokios abejonės, turi būti ir kitų duomenų, apibūdinančių įvykį: apie nukentėjusiuosius, kitus kėsšinimosi objektus ir jų ypatybes, apie įvykio laiką ir vietą. Dviejų pagrindinių informacijos dalių struktūra gali būti tokia:

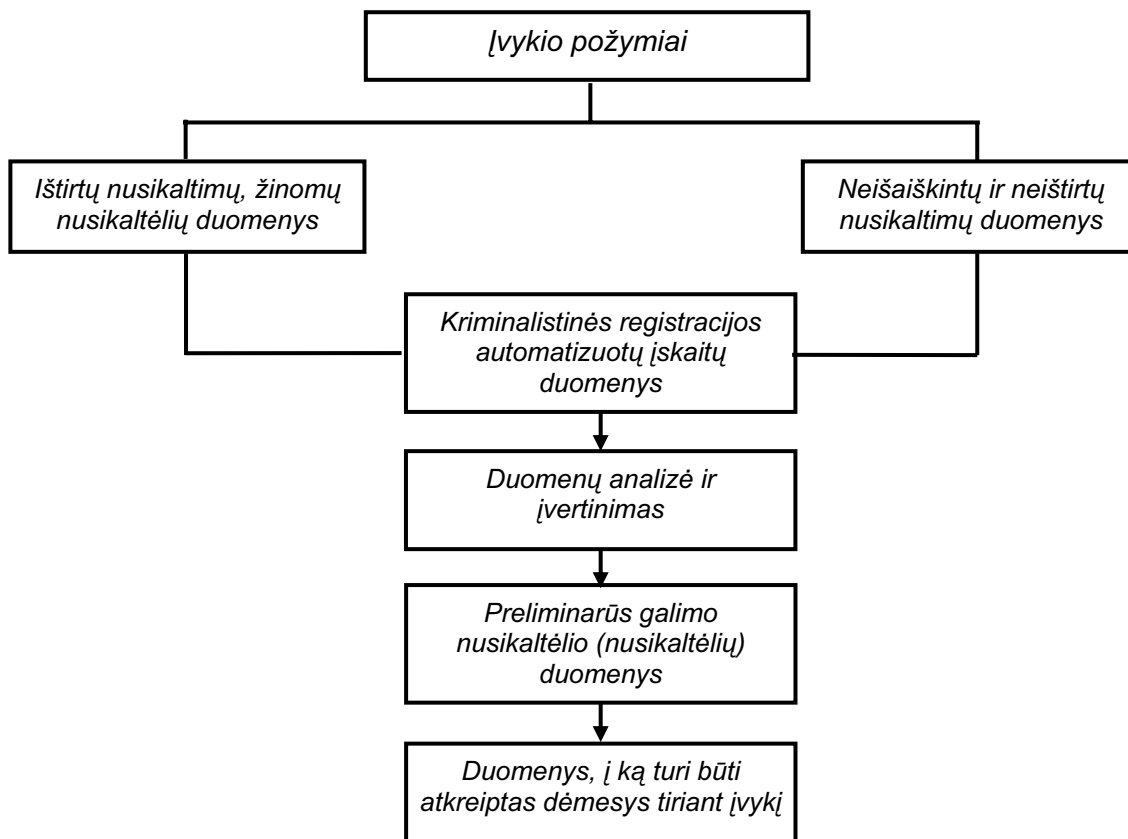
2 pav. Įvykio analizės sistemos struktūra

Tokia paieškos sistema būtų veiksminga tiriant recidyvinius, pakartotinius, serinius ir panašius nusikaltimus. Šiuo atveju pagal įvykio požymius informacinė sistema išrinktų panašių, analogiškai padarytų nusikaltimų ar nusikaltėlių požymių grupes. Bent jau pavyzdinė vagysčių duomenų bazė turėtų apimti šiuos pagrindinius požymius: 1) laiką; 2) vietą; 3) kėsšinimosi objekto pavadinimą ir ypatybes; 4) nuosavybės rūšį; 5) nukentėjusiojo duomenis; 6) patekimo į vagystės vietą būdą; 7) kliūtis įveikimo būdą; 8) nusikaltimo padarymo priemonės; 9) negatyvias aplinkybes; 10) pagrobtus daiktus; 11) psichologines įtariamojo ypatybes; 12) kokius pėdsakus palikti įvykio vietoje; 13) kokiu būdu įtariamasis pasitraukė iš įvykio vietos; 14) tikėtinus duomenis apie įtariamojo išorės požymius ir asmenybės ypatumus; 15) įtariamojo gudrybes ir įpročius; 16) duomenis apie aplinkybes, kurios galėjo nulėmti nusikaltimo padarymą; 17) galimas įtariamojo pasislėpimo kryptis.

Tokiu atveju susisteminti nusikaltimo padarymo būdo požymiai iš esmės leistų atlikti paiešką, tik, suprantama, juos reikia atitinkamai koduoti ir formalizuoti, o tai, kaip minėjome, turėtų būti atskiro mokslinio tyrimo objektas.

Sudarant informacinę sistemą reiktų atkreipti dėmesį į nusikaltimų specifiką, todėl manome, kad informaciją reiktų sisteminti pagal giminingas atskiras nusikaltimų rūšis, pavyzdžiui, pagal smurti-

nius arba turtinius nusikaltimus ir t. t. Toks požymis kaip smurtas gali būti būdingas daugeliui nusikaltimų – nusikaltimams žmogaus gyvybei ir sveikatai, kai kuriems turtiniams nusikaltimams (BK 272 str., plėšimas), viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui (225 str., chuliganizmas) ir t. t., tai yra nusikaltimo objektyvioji pusė gali būti būdinga ne vienai, o kelioms nusikaltimų rūšims. Šiuo atveju informacinė sistema galėtų atlikti ir preliminarią nusikaltimų atribojimo funkciją, tačiau tokia informacinė sistema nebūtų pakankamai veiksminga, šiuo atveju turėtų būti ryšys su kriminalistinėmis registracijos įskaitomis (žr. 3 pav.).

3 pav. Galimo nusikaltėlio profilio nustatymo sistema

Išvados

Apibendrinami galime daryti tokias išvadas, kad nusikaltimo tyrimo versijų teorinio modelio realizavimas būtų gerokai veiksmingesnis:

- 1) apibendrinant atskirų nusikaltimų rūšių tyrimo praktiką, jų tyrimo ypatybes;
- 2) dėsningiausias apibendrintų nusikaltimų pasireiškimo bruožus (požymius) ir tyrimo ypatumus diegiant į kompiuterines sistemas aprašymo forma;
- 3) minėtus nusikaltimų rūšių požymių apibendrinimus naudojant nusikaltimo ir nusikaltėlio paieškos informacijos sistemoms sudaryti;
- 4) informacijos sistemą rengiant kompleksiskai, tai yra informacija apie išaiškintus ir neišaiškintus nusikaltimus turi turėti ryšį su kriminalistinėmis registracijos įskaitomis.

LITERATŪRA

1. **Белкин Р. С., Винберг А. И.** Криминалистика (общетеоретические проблемы). – Москва, 1973.
2. **Петрухин И. Л.** Понятие и содержание оценки доказательств // Теория доказательств в советском уголовном процессе. – Москва, 1973.
3. **Видонов Л. Г.** Использование аналоговых схем при выдвижении версий о лицах совершивших умышленные убийства // Вопросы совершенствования деятельности прокуроров-криминалистов. – Москва, 1976.
4. **Видонов Л. Г.** Криминалистические характеристики убийств и системы типовых версий о лицах, совершивших убийство без очевидцев. – Горький, 1978.
5. **Корухов Ю. Г.** Криминалистическая диагностика при расследовании преступлений. – Москва, 1998.
6. **Dern H.** Operatve Fallanalizen bei Tötungsdelikten // Kriminalistik. 2000. Nr. 8.
7. **Nack A.** Die elektronische Ermittlungsakte // Kriminalistik. Nr. 95. 8–9.
8. **Juszka K.** Wersja kryminalistyczna. – Kraków, 1997.
9. **Kryminalistyka.** Pod. red. Widackiego. – Warszawa, 1999.
10. **Clages H.** Der rote Faden. – Heidelberg, 2004.

Die Realisierungsmöglichkeiten der Versionen bei der Verbrechensermittlung

*Dr. Alvydas Barkauskas
Mykolas Romeris Universität*

Hauptbegriffe: kriminalistische Version, Fallanalyse, Täterprofilen.

ZUSSAMMENFASSUNG

Die Qualität der Verbrechensermittlung hängt massgeblich von der Meisterschaft, Erfahrung und Fähigkeit des Ermittlers ab, die Methoden der kriminalistischen Taktik und wissenschaftlichen Technik der Ermittlung von Sachen einer konkreten Kategorie anzupassen. Die erfolgreiche Aufklärung und Ermittlung eines Verbrechens beruht auf der entsprechenden Organisation und Planung der Ermittlung, insbesondere in der Anfangsphase. In diesem Fall ist einer der wesentlichsten Elemente der Verbrechensermittlung das rechtzeitige Aufstellen und Überprüfen der Ermittlungsversionen.

Die Versionen der Verbrechensermittlung gehören zu den wesentlichsten und kompliziertesten Begriffen der Theorie der Kriminalistik. Das bezieht sich auf die "strategische" Rolle der Versionen während der Verbrechensermittlung, auf ihre Erkenntnisbedeutung, die sich in einem besonderen gesellschaftlichen Bereich kennzeichnet. Die Version wird zum Untersuchungsobjekt der unterschiedlichen Wissenschaften, wie Logik, Philosophie, Psychologie, Modellierung, Strafrecht, Strafprozessrecht, Kriminalistik u.a.

In Litauen ist die Theorie der Ermittlungsversionen zur Zeit noch nicht genügend an die Bedürfnisse der Praktik angepasst. Nach der Ansicht des Autors sollte die Theorie der Ermittlungsversionen mit Hilfe der neuesten Systemen der Informationssuche realisiert werden. Bei der Schöpfung von solchen Systemen müssen die Fortschritte der ausländischen Kriminalistik berücksichtigt werden. Im vorliegenden Artikel werden die Aufsichten der russischen und deutschen Wissenschaftler zu diesem Problem behandelt. Der Autor erörtert die Vorteile des in Deutschland funktionierenden Systems der operativen Fallanalyse, das zur wirkungsvollen Lösung von Aufgaben der Verbrechensermittlung beiträgt.

Der Autor kommt zur Ansicht, dass das theoretische Modell der Ermittlungsversionen durch die Einbeziehung der neuesten Informationstechnologien in der praktischen Tätigkeit realisiert werden kann. Dazu müssen die entsprechenden Programmalgorithmus geschaffen werden. Dabei sind die zusammengefassten Eigenschaften (Merkmale) der Verbrechen, ihre Gesetzmässigkeiten zu untersuchen. Das Informationssystem soll sowohl die aufgeklärten, als auch nicht aufgeklärten Verbrechen beinhalten und mit den Systemen der kriminalistischen Registration verbunden sein.